

4. Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, Заходів щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0641729-15#Text> (дата звернення: 14.02.2025)

5. Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу : навч.-метод. посіб. / В.Л.ндрєєнкова та ін. Київ, 2023. 149 с..

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПЕРЕВАНТАЖЕННЯ НА ПСИХОЛОГІЧНУ СТІЙКІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Терентьєва Наталія

доктор педагогічних наук, професор,
провідний науковий співробітник відділу
цифрових технологій і комп'ютерного забезпечення,
Державна науково-педагогічна бібліотека
України імені В.О. Сухомлинського, м. Київ, Україна,
професор кафедри фізичної культури і спорту,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна

Ознаками Суспільства знань (або К-суспільства) у його теперішній стадії розвитку є постійне продукування нової інформації та поширення її у суспільстві; поєднання взаємовпливів соціально-політичних / воєно-економічних та інформаційних ризиків і небезпек; цифровізація суспільних відносин. Зазначені ознаки не несуть ані позитивного, ані негативного забарвлення, проте в умовах довготривалих воєнних дій, виснаження людського ресурсу (вбивства, міграція, демографічна криза тощо) та свідомого поширення фейкової інформації спостерігається неспроможність її сепарувати та ідентифікувати.

Найбільш вразливими є категорії населення, в яких не сформовано критичне мислення та наявні шаблонізовані застарілі стереотипи світосприйняття.

Відповідно проявами Суспільства знань (або К-суспільства) в таких умовах будуть такі: від поширення інформації задля прогресивного розвитку різних сфер людської діяльності до руйнування стабільного розвитку через пропаганду негативних суспільних проявів (війни, насильства, терору тощо) та дезінформування населення окремих громад чи країн щодо подій та/чи їх

наслідків, які відбуваються у світі в цілому / на окремих континентах / в окремих регіонах.

Викладене вище спричиняє такі наслідки: дезінформація, пропаганда та деградація певних категорій населення, яке стає неспроможним до критичного й ноосферного мислення та адекватного сприйняття дійсності; зниження рівня професіоналізму ПП і НПП через/або необхідність займатися додатково іншими видами діяльності або небажанням працювати з молоддю, рівень підготовки якої не відповідає очікуванням (оскільки є заниженим) із супровідною відсутністю бажання щодо власного розвитку та підвищення кваліфікації внаслідок підміни професійних заходів на суто декларативні.

А це зумовлює додатковий інформаційний тиск, у тому числі й на студентську молодь, оскільки останні шість років (пандемія і повномасштабне вторгнення) не сприяли повноцінному формуванню критичного мислення у дітей та молоді щодо сприйняття інформації.

Значна кількість дітей та молоді живе у фейковому інформаційному просторі, не усвідомлюючи причинно-наслідкові зв'язки подій, що трапляються. Тож ключовою позицією є переформатування мислення у бік усвідомленого сприйняття дійсності. Цьому сприятиме осучаснення бачення результату освіти як багатоцільового та багатокомпонентного, до якого входять, зокрема, грамотність, освіченість, компетентність, менталітет. І хоча ці компоненти не є принципово новими, зміст їх, розуміння й тлумачення змінюється відповідно до епохи, викликів суспільства та потреб ринку праці.

Нова культура мислення має складатися з таких компонентів, як інформаційно-організаційний, духовно-моральний, мобільно-комунікаційний, екологічний, що забезпечить формування інноваційної особистості, спроможної до самореалізації в умовах інформаційного суспільства, за якого в умовах освітньої установи не треба передавати знання, які застарівають швидше, ніж в умовах індустріального суспільства, а важливо навчити молодь самостійно вчитися, що передбачає мислення нового типу.

І це, на наше переконання, сприятиме підвищенню рівня психологічної стійкості молоді як психічного ресурсу, який ми маємо, щоб долати життєві негаразди, будувати плани та втілювати їх в життя, налагоджувати і підтримувати стосунки, а також адаптуватися до несприятливих змін, оскільки її можна виховувати (або нарощувати), тренувати й вдосконалювати – це так званий процес «нarrowування» або «пошуку» необхідного ресурсу, який «відкриває нові можливості, нове бачення або навіть нових особистостей».

Список використаних джерел

1. Гнезділова К.М., Терентьева Н.О. Особливості професійної діяльності викладача закладу вищої освіти в умовах невизначеності. *Науково-інформаційний супровід професійної підготовки фахівців в умовах невизначеності*: матеріали науково-практичного семінару з міжнародною участю (Миколаїв, 25.04.2024). Миколаїв, 2024. С. 20–25.
2. Терентьева Н.О. Психологічний супровід студентської молоді працівниками деканату ЗВО України в умовах воєнного часу. *Ольвійський форум – 2024 : стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі. Теоретико-методологічні основи розвитку когнітивної та емоційної сфер як фактор психічного здоров'я особистості* : XXI Міжнар. наук. конф. (20–23 черв. 2024р., м.Миколаїв). Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2024. 116 с. С. –5.
3. Терентьева Н.О., Фалько Н.І. Психологічні аспекти вразливостей користувачів інтернету до методів соціальної інженерії: емпіричне дослідження. *Могиланські читання – 2024 : досвід та тенденції розвитку суспільства в Україні : глобальний, національний та регіональний аспекти. Психологічні аспекти розвитку особистості в сучасних реаліях* : XXVII Всеукр. наук.-практ. конф. : 6–10 листоп. 2024 р., м. Миколаїв : тези / М-во освіти і науки України ; ЧНУ ім. Петра Могили ; ДНУ «Ін-т модернізації змісту освіти» ; Півд. наук. центр НАН та МОН України ; Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України; Первинна профспілкова орг. ЧНУ ім. Петра Могили. Миколаїв, 2024. С. 239–243.

ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИКИ НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ОСВІТЯНАМ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОСТІ ВОЄННОГО СТАНУ: ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД

Углова Ольга
молодший науковий співробітник
відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти,
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського,
м.Київ, Україна

Воєнні дії в Україні поставили перед системою освіти численні виклики. Педагоги, залишаючись на передовій інформаційного, емоційного та гуманітарного фронту, виконують функції не лише вчителів, а й стабілізуючих фігур для дітей і молоді. Однак вони самі потребують фахової підтримки. Часто